

Излази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годињу 6 ф., на 3 м. од
3 ф., на четврт годиње 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годињу 20 франака, на по
годиње 10 франака, на чет-
врт годиње 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Цијена овоме ест у
платњеним ципелима и остало
предложавање у Цетињу.
Цијена на Цетињу, а
како се и катом упу-
ћених на пошту у Котор.
Доласк ципела се уредити-
ти у Ружичићу и Крајају.

За опште цијена се од
реду и нове За опште цијена
и на друге цијене цијена.

ЦЕТИЊЕ, 8. Јуна.

Казали смо у прошлом броју о-
поса злата, да у реду наших држав-
них потреба на првом мјесту стоје
добри путеви.

То смо рекли још прије шест
година, кад је иза истојега рата по-
чео на ново да излази овај лист.

У оно доба није још биле нијед-
нога правог пута у Црној Гори, осим
нешто мало пасина од Цетиња до
Вајница, ни по сата хода. Знамо лије-
по како смо ходили до Котора: спу-
штали смо се тако рећи стрмоглавце
с Креча на пазар, а из Котора на
Цетиње није се могло пренијети ни-
шта, што нијесу могле упртати јадне
жене или што се није могло натоварити
на мазге; па и то је стизало на
Цетиње јадно и жалосно: сломљено,
искварено, оштећено.

Тако је исто било и по осталој
Црној Гори. Многијема и данас још
памте рамена, како је било износити
тонове на врх Сутормана. И Госпо-
дар наш добро то памти.

Нема од то доба ни пуних осам
година, па нека рече ко, да данас ни-
је друкчије, са свијем друкчије у Цр-
ној Гори.

Што је друкчије, на томе се има
захвалити влади Његовога Височанства
Киџаза, која је одмах иза рата начи-
нила себи програм за рад на преобра-
жају Црне Горе, и у тај програм на
прво мјесто ставила: градњу добријех
путова преко цијеле Црне Горе.

Програм није остао само на кар-
ти, као што често бива с многијем
програмима. Он је прешао у дјело,
ако не са свијем и у свему, а оно ве-
ликим дијелом. А могао је пријећи
у дјело, јер је био добро смиш-
љен и израчунаан, одговарао је првим и
важнијим потребама наше земље
и начелу разумне поступности у под-
мирењу тихих потреба.

Што је дакле прије не пуних
седам година био само програм, то је
данас великим дијелом свршена ствар.
Од Цетиња до Котора не иде се ви-
ше стрмоглавце на ниже, него лијенам,
салидним друмом, равним као длан,
који се нагиба само са вет на сто.
Нема те робе на свијету, која се
данас не би могла пренијети на Це-
тиње, тек је ма како тешка и замач-
на. Кад се ејетимо, да прије шест
седам година није било ни једних
кола на Цетињу, а данас нема једнога
дана да која кочија не прозвркти путем
од Котора до Цетиња или од Цетиња
до Ријеке, онда можемо замислити
себи колика је промјена учињена код
нас у слјед путова само за ово не-
колико година.

Међу свијем путовима први је
на реду био тај пут од Цетиња до
Котора, јер је земљу нашу ваљало
везати са сусједном монархијом и са
најближим градом у њој, с којим Цр-
на Гора највише посла и сарађује.

То је учињено.

На то је само полетак био. Цетиње,
ако је народно и политичко срце цр-
ногорско, није економско. Ово лежи
мало дубље и ниже. Ваљало је дакле
пут которско-цетињски спровести мало
даље и довести га до оних жила, које
воде у само економско срце Црне
Горе. Ваљало је тај пут наставити до
Ријеке Црнојевића, одакле води воде-
ни пут на више страна у Црну Гору,
а на име у плодну Зету.

И то је урађено. Дobar друм,
раван као длан, води од Цетиња на
Ријеку. Не дои се више ни чонјек
ни коњ ни мазга преко крша испод
Кошћела, него се за уру и четврт од-
везе на козица до Ријеке, гдје је
прије требало добре три уре. За по да-
га стигне се из Котора на Ријеку или
обратно, с једнога пазара на други. С
Вира, из Подгорнице, с Даниловграда
лијено се долази за дан на Цетиње.
Све је ближе примакнуто једво дру-
гоме. Што је бли: примакнуто, то
чешће долази и у додир једно с дру-
гим, а друштвени додир производи
оно топлоту и живост, из које се ра-
ђа економски и сваки други напредак.

Али ни то није било доста. Ваљало је
користити земљу једним великим до-
битком, који је добила у потоњем ра-
ту. Ваљало је у самој ствари учинити,
да Црна Гора добије слободан излаз
на море.

Црна је Гора добила лијеи излаз
на море у пристану на Бару. Али
за луду је тај пристаи, кад га дијеле
од Црне Горе тако рећи непроходни
кљаци Сутормана. Најприродније и у
сваком погледу најпробитачније исхо-
диште у свијет било би Црној Гори
у пристаништу барском. Тудјашн има-
ла би да се упуту сва извозна и у-
возна трговина Црне Горе. Бар би
имао да буде главна артерија нашег
народно-економског живота. Не само
сва Црница, која му је у заклању,
него и сва равна Зета, па чак и Ник-
шињи са својим заплећем, па и удаље-
ни Васојевићи требало би преко Бара
да се обрну са својом трговином.

Но да би то могло бити, ваљало
је учинити, да се из Црне Горе може
доћи до Бара, лако, брзо и јефтино.
Требало је савладати кљаци и богате,
високе с провалије, које дијеле Бар
од Црне Горе. Једном рјечни: треба-
ло је начинити добар пут од Вира до
Бара.

О томе је влада наша не само
мислила него и радила. Од тога је
већ нешто с урађено, скоро половина.
Заједно с осталијем путовима почео
се градити и пут од Бара до Вира.
Али градња тога пута била је с ве-
ликим тежкоћама скончана, не само
због дужине његове, него и због ве-
ликих техничких невоља. Требало је
силан новац потрошити на градњу
тога пута, а ми смо у том циљку
танки. Воља је била ту, али средста-
ва није било довољно. И тако се мо-
рало застати на по пута. Један од
најважнијих путова наших остао је

на вода саграђен: од Бара до врх
Сутормана. Остао је још да се из-
ради и друга половина: од врх Су-
тормана до Вира.

Скупљена средства државна нијесу
допуштала нашој влади до скоро, до
ирлестуци наради и ове друге помо-
вине пута. Тек овога лета раз-
брали смо се задовољством, да се
живо ради и на тој другој половини
и да су изгаси да ће цијели пут од
Вира до Бара скоријем бити готов.

Радујући се томе ми ћемо се, у
течају ових погледања, још једном
поврнути на тај пут, коме ми велику
важност придајемо.

Међу тим, радило се и по оста-
лим крајевима Црне Горе на путовима,
који су такође од великог значаја
за народно-економски развитак Црне
Горе. Ту имамо на првом мјесту да
приближимо пут од Даниловграда до
Плавнице. Пут овај изводи Бјелона-
вље кроз плодну им долину у Зету,
а одатле на Плавницу, на Скадарско
Језеро. С јесера им стоји отворен
пут на три стране: испод Скадра на
ушће од Бојане, преко Вира у Бар,
преко Ријеке и Цетиња у Котор.

Цијела равна Зета и Бјелонав-
ли добијају тајем путем излазак на
море. Па чак и Никшињи са својим
богатам заплећем, својом обилатом
стоком, немају н'ако да претуре Пла-
вницу и да у Даниловграду стану
на поуздани под солидног друма, ко-
ји их сигурно, лако и јефтино води
на воду.

Овај пут, кад се са свијем из-
ради, биће један од најкраснијих пу-
това у Црној Гори. Са Скадарског
Језера, од Плавнице, иде он у правој
линији, по равници без икаквог наги-
ба, све до ријеке Цијевне. Ту код
Цијевне волако се савија, те прелази
преко новог солидно озидаог моста
преко те ријеке, и опет се упућује у
правој линији до Подгорнице. Ту пре-
лази испод града преко Рибнице, са-
вија се полако с Везировом Мосту,
прелази преко Мораче, обилази око
бкова Вељег Врда, упућује се на
Сууж и стиже до Даниловграда, пре-
лазећи на неколико мјеста преко Зете.

Пут је овај тако трасиран и та-
ко се гради, да би се лако могао
претворити у прави железнички пут.
Кад временом држава наша буде рас-
полагала јатом средствима, не ће јој
ништа друго требати, него да положи
гвоздене шине на тај пут, да
набави неколико кола и макина,
па ето јој железнице посред Зете и
Бјелонавлице. Гдје се кроз вјекове
слушао само поклич убојни посред
прашке од пушака и звекета од сабаља
и од јатагана, ту ће да се чује писак
парне макице, Морача, Рибница, Зета,
Цијевна, које су поавјеле доста краи
људске, тећи ће мирно испод гвозде-
них шина, преко којих ће јурати
парни коњ.

Хоће ли то све тако бити? И
шта имамо очекивати од ових вели-
ких мијена у Црној Гори за наш

цјелокупни државни и народни жи-
вот? Треба ли да смо на опрезу од
пошљедина боје иза свега тога могу
наступити?

Да видимо!

До овога часа кад ово пишемо
— петак вечер — још нам жића не
јавља ништа о саставу новог каби-
нета у *Парлисај*, а то би данас био
најважнији политички догађај у сви-
јету.

Још 8. ок. м., дакле у понедељ-
ник, стигла нам је денеша из Лондо-
на, у којој се јавља, да се је Солзбри
примио да састави нови кабинет.

А емо смо данас на размалу пе-
дјеље, а још се ништа не јавља је
ли Солзбри свршио понјерени му за-
даци и кога је узео у своје дру-
штво.

Да је до сад свршио, то би се
јамачно јавило, јер смо увијерени, да
би нас брзо исрени, биро овога пу-
та радо послужило, а не би бутао,
као што је чинио кад је Гледстон
ступио на владу.

Очевидно је дакле, да Солзбри
до овога часа није могао саставити
новога кабинета.

Томе не треба коментара. Вади
се, да нешто јако зашле. Консерва-
тивци би данас често вољели да Глед-
стон још није био. Пао им је са
свијем у невријеме. Иза кратке ра-
дост, у којој су плували кад су га
оберили, изступило је горно разочо-
рање. Због тога велика конфузија у
цијелој овој ствари и са свијем про-
тиврјечиви гласови по новинама.

Говорило се с почетка, да гра-
дња не ће ни по што да прима
оставку Гледстоновоу. Послеје се го-
ворило, да ће се нови кабинет само
реконструјирати из старог, по исто
му огнадну њени чланови, па емо
Гледстон и Гревил, а на њихово
мјесто дођу други нови.

Но сад већ нема ништа од свега
тога. Њени воде, да јогунасти Глед-
стон ни по што није хтио даље
остати у кабинету. Други онет на-
воде, да су радикални чланови каби-
нета (Дилл, Чамбрлан) највише на-
ваљивали, да се остане при остани.

Било како му драго, хујигон-
ци либералци сннла су коначно с
влада.

На мјесто њихово имају да дођу
торијевци конзервативци.

Вођ ових потовијех, Солзбри,
позван је да састави нови кабинет.

Позван је на то још у понедељ-
ник, а све ће сјутра субота, и још
нема ни трага ни гласа од новог ка-
бинета.

Није ни чудо. Муно га је са-
ставити. Наступале су и у *Парлисај*
дубоке радикалне мијене. Није то
нише она стара *Парлисај*, у којој су
се хујигонци и торијевци размјеняли
на влади као двије каблице на буна-
ру. Из стародавне двије партије
никла су два крила, која хоће да
лаве својим животом, да прхну на
своју страну. Међу старијем конзер-
вативцима никли су нови младе кон-
сервативци, који се у многоме дијеле
од свога стабла. Исто тако никла је
из крила старијех либералака нова
партија, радикална и републиканска,
која нагиње на лијеву страну.

С ових два новим странкама ваља
рачунати, те још како. Гледстон је
је то умно, јер је у свој кабинет
узео неке чланове из радикалне (Дилл).

на збор и договор, који ће се држати у Загребу на дан 6. 18. Јуна 1885, ради збора посланика за српски народно-црквени сабор.

Срби браћо!

Царска ријеч отвара двери нашег српског народно-црквеног сабора.

Сабор састаће се дана 1/13. Септембра ове године, а избори имају се обавити најмање три недеље дана раније.

Час је ту, да се спремимо на озбиљан и одлучан рад. Тешке су на и мутне прилике за наш народни просвјетни развој. Морамо бити готови да радимо, на ако затреба да се и боримо за то, да усавршимо нашу народну и црквену аутономију, на коју су сведене мучне стеченине нашег народа кроз више стољећа, и да јој ударимо још цршији темељ, како се ни са којом страном не би могла поткопати. Та кад би нам још и она срушила — пас би са њом узедни бедем и народности и народне слободу.

Знамо сви, колико је устрајног поштовања од нашег народа требало, док је стекао право да као народ живи, да своју народну цркву сам уређује, а у њој и са њом чува најдраги аманет предака — српску народност. Па зар ми, синови нашег јуначког народа, да не знамо и не нијесмо кадри сачувати стеченине наше? А да то знамо, показале овом приликом, ако будемо знали у сабор послати људе, који ће, примивши на себе тежак али и велики овај задатак, и хтјети и моћи у души по вољи народа и мислити и радити на и борити се за то: да се учини крај данашњем растројству; а да се уведу уредбе, које ће одговарати и карактеру цркве и потреби нашег народа и свештенства. На кад добро уређују цркву и школу нашу ставимо под окриће наше ујамчене народно-црквене аутономије а у заштиту круне и закона — тада ваља да неће бити покриједа и перада, од којих толико наш народ и живот народни пати.

Да нас дакле избори неспремне не затеку, нужно је да се што прије братски договоримо и споразумијемо. За то вас браћо позивамо на сазивање, који за дан 6. (18) Јуна о. г. овђе у Загребу спремамо, а којег је „Србобран“ већ огласио. Наша браћа преко Дунава састаће се у истој намјери и жељи на Видовдан у Сомбору. Ако икако буде могуће, треба да се са нашег збора из наше средине, кад већ не можемо поћи сви, а оно барем неколицина нађу на скупу наше браће у Сомбору. На за то ћемо, кад се на својем збору договоримо и закључице своје створимо, изабрати што више наших другова, да за нас у Сомбор пођу и тамо на општем збору саопште потребе нашег народа у овим приликама, наше жеље и наше закључке. Један нас осјећај одушевљава, једна жеља руководи, на ће, ако Бог да, бити један пут којим ћемо сложено поћи.

Браћо! ово је први српски збор на овоме мјесту из ових крајева. На њега нас зове свијест народна и зову нас живе потребе нашег народа, који очекује од својих синова, да му у братској слози спреме бољу будућност!

У то име добро нам дошли и свијетоме био образ на дивану!

У Загребу, 29 Маја 1885.

(Доласе потписи).

Политички преглед.

Још се не зна ништа о саставу новог кабинета енглеског под Солзбријем.

Буде ли једна, престо: Авел... Хоћеш ли све то учинити?... Хоћу... Закони ми се... Кунем ти се... Слабошћ, неће те савладати?... Не, бићу јуначки... Фала ти, мајко!... Сад могу умријети у миру... Тајна наша, наше срамота, остаће скривена...

— Остаће скривена, хоће, дијете! — рече несретна жена, готово црвеним гласом... И до дана док се наша част успостави, (ако тај дан икада гране), до тада, Берта неће знати да јој је отац умро на губилишту, да је, несретник, својим животом платио туђе зло дјело...

— Тако, мати, тако! — рече Авел полако... Треба да тако буде. Мој је отац био слободан, — ми то знамо, ми смо ујерени о томе; али савијено судије рекли су да је крив. Доведи, тврди докази које заводу тражимо сто пуничких длакасто година, даје су?... Чудом нећем, једино чудом могао би га оправдати, а чудо се догодити неће... Надамо се опрати криву ијегу са очеве усмешке, на нас надам се казнити. Ето ја врем, нестaje ме, а лана оставиће!...

Те ријечи развезаше га. Капаљ навали са свом силом и кр...

збора заказали су чланови слободоумно народне странке овим позивом:

ПОЗИВ

на општи бирачки збор, који ће да се одржи у Сомбору о Видову-дне 15/27 Јунија о. г.

Браћо Бирачи!

Најважнијим ријешењем њег. царск. и краљ. апостолског Величанства нашег премисловитог владарца, сазван је наш српски народно-црквени сабор за 1-ви Септембра 1885 у Срајемске Карловце.

Судбина аутономије у нама је ружна.

Сабор ће вијећати и закључивати, ал на бирачима је главна одговорност. Од воље бирача зависи, да за посланике овајкове мужеве изаберемо, који ће вазда чувари да буду на бедима наше аутономије и онда, кад судбина школе и цркве нам пређе из наших руку у њихове.

У тако важној ствари нужно је, да се поступи сложено и договорно. И сам сабор је с тога сазван, да измијени мисли, да договорно ради и закључује, на с тога треба, да буде договора и у самом почетку и око припрема за сабор.

Да се до тога договора дође, то ниште од нас свију напредак наших просвјетних и црквених уставова, а да тај збор и договор буде у Сомбору, то су некаки глагови из народа.

Сомборски бирачи прихватили су једнодушно ту мисао у својој конференцији од 21. Маја о. г. и ми потписани, на основу потребе, на основу гласова и жеље народа и на основу закључка поменутог конференције, сазивамо овдје у Сомбору на

БИДОВ-ДАН

16. Јуна о. г.

Општи Збор

бирача српско-народне слободоумне странке и свих других сународника из свескопске карловачке митрополије, који се с њоме у погледу аутономије слажу.

Браћо бирачи!

Дођите нам, да измијенимо мисли, да се посавјетујемо, јер у овом по нашу цркву и школу значајном и озбиљном тропутку и теретним приликама не може се ни замислити, да ћемо наш аутономни живот свести у правилан ток, ако се трезвено, достојанствено и братски не договоримо и не учинимо оно, што нам свијест и образ налаже.

Браћо бирачи!

Ми вас жудно очекујемо у самој средини, и примићемо вас усрдно добро дошавшић и пријатељски загрљајем!

Дневни ред конференције биће овај:

- 1. Конституција збора.
2. Наше ставовиште према доцудуем сабору.
3. Како да удемо рад око избора посланика?
4. Избор средишног и извршног одбора.
У Сомбору, 26. Маја 1885.

Сима Бикар, Председник, Пина Грујић, перовођа.

Мита Поповић,

„двокат, перовођа и уредник „Бачванин“-и. (Доласе други потписи).

у корист Праца? Још мање, јер то би био смртни ударац енглеским „лордима“, тијем Џи Солзбрија изневјерно основла начела своје странке и поткопао је са свијем. Нек се дамас не нада Солзбрија, да ће у Ирцима наћи потпору у парламенту.

Још се горе оглашује Солзбрија преко својих органа у питањима спољашње политике. Тако „Морнинг пост“, орган Солзбријев, јавља, да ће нови кабинет одмах оштро и одважно погледати у лице авганском питању и уништити капитулацију коју је пређашња влада учинила пред Русијом. То ће рећи другим ријечма: кабинет Солзбријев хоће рат с Русијом. То хоће један кабинет, који нема ни већине у парламенту, кабинет земље која није ни мало спремна за рат и чији су грађани душом дахнули, кад је потоња влада отклонила опасност рата. Али Солзбрија се узда у Берлин и Беч, од куда је, како његов лист вели, добио већ стотину малих знакова, да ће га морално потпомагати. То је могуће, па и вјероватно; но ваља да има на уму колико вриједи Бисмаркова „морална“ потпора.

Али Солзбрија ни то није доста. Он хоће да узме у расправу и мисирско питање, разумије се у правцу са свијем противном Гледстоновој политици. Солзбрија хоће престо да заузме Миенр. А зар не зна, да су се све континенталне силе сложиле у том, да не допуште енглеској ни превласт над Миенром, а камо ли да га заузме? Није ли то начело протоколарије зајамчено од свијех сила на потоњој париској конференцији поводом расправе о суеском каналу? Зар није разабрао Солзбрија, да баш нарешито Француска не хоће ништа да чује о превођи британској у Миенру?

Но то је све још податско од Солзбрија. Најпр је треба да састави кабинет, па да се постара за већину у њему, па да на јесен пребрице изборе, па тек онда да се одважи на та питања.

Али сва је прилика, да он то не ће ни допекати на министарској столици. Изборна олуја, коју ће дуби „мали људи“ и „нови људи“ из доњих њему мрежних слојева, отпунхаће га са министарске столице тако лако као да је перце, а не веломоћни старо-консервативни министар.

Изборно кретање за сабор у Војводини.

На два мјеста: у Сомбору (Угарска) и у Загребу (Хрватска) држаће Срби аустро-угарски бирачке зборове, на којима ће се посавјетовати о предстојећем сабору и договорити о програму и о људима које ће бирати на сабор. Оба ова

руку, на зачуђена, тропута, потресена до два душе своје, загледа му се у очи.

— Мајко! — поче смртник, а живот као да му се поврати, толико се боник усидовао бјеше. — Чуј ме, мати, ама слушај ме мирно, без плача, срчано...

— Ево те слушај, драго дијете! — рече удовица, а у мозгу јој тога часа, бркаху се и судараху разне мисли. — Што ћеш да ми кажеш?

— Хоћу да те приуговорим на највећи јад што те задесити може...

— Авелу! — викну жена и чисто помодри. — Авелу!...

— Мати, — прихвати смртник, — не прекрдиј ме... Молио сам те да будеш срчана и да се прегорим... Молим те опет и прекршијем те именовом... оца мога!

Кад Авел заговори те двије ријечи: „оца мога“, жена задрхта, као да јој студено својше у срце латаче. Лице као да јој се скламени; из очију јој сјевнуше муње, па, као обавезана чудном неким силам, исправи се, загледа се добро сину у очи и потмулим, ама сигурним гласом рече: — Говори! Тако ми мученика, кога ти оцем називаш, слушају те мирно и срчано!

— Фала, мати!... Таку ми је мило видјети те у овоме часу — у часу овом

да и из саме републиканске партије (Чамбран). Осим тога Гледстон је унутрашњим либералним реформама био да стипа и заграда елементе који су нагињали на сарјенто мијењање свијех постојећих уставова и одношаја у енглеској.

Но шта ће да чини Солзбрија на очиглед тијем новим странкама? Како ће он да плаће с њима на крај, он који би хтјео да се сва данашња енглеска поврати у средњи вијек, ком је мрежа свака мијена, свака реформа, свака новотарија, који је тврдо убјеђен, да енглеска мора пропасти, ако њом овазда револуционарни дух? Шта ће да ради Солзбрија који не може да нађе друштва ни у новим конзервативцима, а камо ли у њима наје радикалицима и републиканицима? И шта ће да ради на очиглед преком питању, које још није ријешено и за које је он најмање способан да га ријеша? И шта ће да ради пред авганским питањем, које још није коначно скинуто с дневнога реда, него се још пуши као усидјана бомба? И шта ће да ради испред изборном реформом која је на прагу и која ће доијети Гледстоновој партији два милиона новијех бирача?

Ето видимо шта ће да ради и како му је, кад узамемо колико га муке и натеге стаје док састави нови кабинет.

Тешко је саставити нов кабинет из људи, који знају, да ни у садашњем парламенту не ће имати већине, а камо ли у будућем. „Тајме“ вели, да се Солзбрија није безусловно примио да састави нови кабинет, но да је ставио услов: да ће се тога терета примити, ако га опозиција остави на миру.

Доиста чудноват услов. Још није ни саставно кабинета, а већ се боји опозиције. А шта ће бити, ако дјерне у једно од „горућих“ питања? Ко би му онда могао стојати добар, да га опозиција не ће наладати?

Кабинет Солзбријев могао би некако и опетати, али само као привремена, који би имао да води текуће административне послове до јесени, до Новембра мјесена, када ће наступити нови избори. Само под тим условом он би могао имати смисла, а нови избори одлучили би на јесен, која ће егранка владати у енглеској.

Али Солзбрија није државник, који умје себе умјерити и задовољити се споредном улогом. Као што његови листови јављају, он се већ сад спрема да такве у сва питања, не само унутрашња него и спољашња. Тако јављају ти листови, да хоће да приступи рјешењу ирскога питања. Но како и чим? Хоће ли оставити Ирцима самоуправу, као што траже ирски „хамрулери“? О томе не може бити ни збора. А хоће ли аграрно питање ирско рјешити

ЛИСТАК „ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

Фијакер бр. 13.

Први дио.

АВЕЉ И БЕРТА.

XXI.

(Наставак).

— Не бојаш ли се умора, драго дијете? — рече госпођа Лероаје сједајући крај кревета. — Ти знаш колико ти је доктор препоручио да не говориш!

— Ште мари да се уморим?... Треба да се чујеш, чуј ме дакле...

У толико што хтјело да почне, наду му се кашаљ силно, те му загуши ријеч у уста.

— Ето видиш! — рече Авелија — чим преступиш наредбе доктореве, одмах ти се поврати тај проклетни кашаљ...

— Ште мари? — понови Авел. — Па... боље је овако... нека га... свршено је... Пружа ми мајко, твоју руку, притисни главу и загледај ме се добро у очи.

Мати поелуше. Узео га најприје за

jem. Иначе је само толико, да либерални неће доћи на власт и да се ноћи кабинет бити састављен из самих конзерватива. Како се ова мијена стоји на једној и на другој страни, најбоље се види на парламентарним изборима. Либерали нијесу ви најмање владали догом. Они се сигурно удају у изход нових избора, који ће се предузети у Новембру по новом изборном закону. „Делс Нус“, орган либералаца, пише о томе: „За либералце као да је наручена нова влада оријенталског, ништа корисније не може бити за њихову ствар, него неколико мјесеца владе оријенталског. То ће боље бити него десет расправа о надмоћи либералних начела. Из тога разлога ни од свег срца поздрављамо изход потпуног гласања. Гледетон се и тако уморио од рада и требаће му мало почивања. Када се опет снажи, ваћи ће своје пријатеље, који ће се још одушевљеније окулати око њега него што су до сад чинили јкад. Он је сад постао још популарнији, баш тијем што се овако поступао с њим у доњој кући, популарнији него што је био 1868 или баш и 1880. Гледетона странино мрзе сви непријатељи Инглеске у Инглеској и ван ње. Мрзе га сви, који с неповјерењем гледе у његове земљаке; сви, који пред Бисмарком пишу; сви, који дрху од страха да ће изгубити неке појасице. С друге стране инглески народ, прави онај народ који познаје свога пријатеља, обожава у Гледетону највећег бранича правде и слободе, чести и правде, мира и благостања. Он је стојао увијек уз народ и стојаће кад дође дан искушења.“

О будућој политици новог кабинета овако се изражава познати оријенталски лист „Стандарт“: „Либерални кабинет умијешан је испред тежиња, које су настале његовом сопственом кријом. То не треба ништа да се тиче Солзбрија, Норекота и њихових другова, који треба да имају пред очима само дужност према стајбини. За то не треба да ронгају на време које их чека. Њима дабоже није лако погледати на развалине и на дарвар, које им њихови претходници остављају у наредство, али они ваља мушки да се боре, да испразе што је крико учинило. Барем на једном пољу моћи ће радити не без палане и без увјерења да ће успјети. Наши спољашњи односији рђаво стоје, али још има лијека свему, а лијек ће погодити нова влада. Дако је негодити из плавијих књижа, гдје лежи оно, од којег је ваљна политика тако дуго боловала. Осврнемо ли се на Трансвал или на Зулуе, на Мисир или Судан, на Нову Гвинеју или на авганску границу — свуд ћемо ваћи исте знакове болести. Нијесу нама при том сметале никакош неспријателски пети аза воле јевронских државника. Нама су се ругали, јер се ми сами нијесмо старали, да будемо поштовани. Кад лорд Солзбри преузме контролу над спољашњом политиком, онда ће се атмосфера дипломатије пречистити. Нас ће слушати, кад будемо говорили, и вјеровати нам се, кад будемо кога о чех увјеровали. Какав Бисмарко лијено је могао радити с Гренвилдом, да је овај поступио правилно или боље рећи паметно. Али старога дипломату морало је одаволати, кад је видно како се Гренвилд сваки час мијења и из једног расположења у друго са свијем противно прелазити: час је равнодушан, час плаче као ватра; час је на једном крају, час на другом. Вијест, да је власт прешла у руке Солзбрија, биће у Фардину поздрављена добродошлом. Канцелар ће имати једнога министра инглеског, кога ће моћи разумјети, с којим ће моћи водити послове; нећемо човјека, да га мора смијешним правити у својој бјелој књижи. Нема виједнога крајичка на политичком компасу, на коме давања

вава пјена оста на марами, коју принео к устима.

— Аведу, моје мило дијете, ти се мучиш, јако мучиш, — примјети Павлова удовица.

— Не... — одговори Авел јуначки, — прошло је, ево видиш... Слушај, мајко, јер још нијесам свршио... Више од једном напуштао сам да одам Берти трахонити нашу тајну... Шта за јој изтргом обећање е ће се в она сдати дјелу у коме ми не успјешмо. Али, предомислих се. Дјевојка не би могла пропати убицу у погрчана гдје се скрива, — та не могуемо ми то учинити... Она би, одиста, погнула на томе путу, заструу сјајоцима препријекима и опасностима... Ја сам, дакле, премучао, те и не треба да Берта дозна то...

Глас му тако ослаба да је једна допирао до уха материна, која устами дивља да боље чује.

— Прекни, дијете! — рече несретна жена, — пречни говор, молми те, јер се тијем убијам...

Авел шапаше в даљо да говори, али га снага сад јаким излеше.

— Мама... благослови ме... умријех! — пропанта боник, а гласа му напе на подглавач.

— Ја!... Да си благословен! Да се благословен! — вачку кроз илаци гласно-

промијена кабинета не би предкашњивала боље пријате. У Берлину, одакле се пријатељски комизом влада, то ће се најбоље показати. Кнез Бисмарко имао је на берлинском конгресу прилику да учини лорда Солзбрија. Ако од сад што год испрене, о чему се гудија сјетске политике интересује, он ће имати задобиство, да може тачно сазнати шта Инглеска жели и за чим иде. Ако би се Немачкој прохтејло какво пуето острво на западној обали Африке, канцелар ће знати и чути разлоге, за што Инглеска то одобрава или се томе бори. Ту се неће провјетати, па онда оштро одбити, и на пошлетку, кад Немачка ратна лађа искрца војску на речено острво, изјављивати, како није било намјере да се ова пријећа. Што се Мисира тиче, свак ће утјешен бити, што је прошло вријеме мучаства и дволичја. Инглеска је у Мисиру; она се подјехчила, да ће одговорити за одржање мира у тој земљи. Тако сад ствар стоји. Нама не може бити право што су се и друго силе увукле у мисирске послове. Но то су сви учиниле са наше слабости. Дружичје ће оне радити, када виде, да имамо владу, која не шеврда. Тада ће им испласти из главо црв међународне контроле. Ми се не бојимо да ће тога ради саботити наше пријатељство са Француском. Италија нема ништа да се боји од конзервативне владе, а турски Султан брзо ће искунити шта му враједи дубав инглеских државника, који су му недавно најјасније доказали, колико им је стало до одржања цјелокупности турске царевине.

Што се тиче Русије, московски државници знају врло добро, како је правилно лорд Солзбри одредјено држање Инглеске према руском прудрању. Направљен људи, који знају што хоће, они ће престати да експериментирају са британском попутствашћу, те ће се пожурити да преговоре што први закључе. Ми не очекујемо одвећ много од нове владе; и она ће падаћи у вогујетке. Но она ће на сваки начин водити спољашњу политику, која се неће колесати тамо и амо.

Ако Њеном Величанству буде по вољи, да Норекоту повјери састав новог кабинета, он може рачунати на срдачну потпору свијех својих једномисљеника. Но био ко му драго први министар — лорд Солзбри остје у очима Инглеске и Јевропе животној дух конзервативне политике.

У Русији влада у опште машљење, да сада Инглеска само од неколце иде за тојем, да склопи мирну погодбу с Русијом, а за будуће да гради савезе против Русије, нарочито савезе с Немачком. „Ново Време“ пише у том погледу овако: У Лекдону и у западно-јевронским главним мјестима нашла су се публицете, који држе за сходно расправљати питање, које ће промијене настати у немачкој политици, када дође на владу садашња немачки престолонашљедник. По мишљењу лондонских пророка доћи ће вријеме, када ће кнез Бисмарко морати попустити свадшњој краљичи, која му није баш велика пријатељка. Онда ће настати радикалан обрт у односијима међу Инглеском и Немачком. Настаће онај четврти савез Инглеске и Немачке против Русије и Француске, о којем је увијек лорд Биконсфелд савјао. Инглеско-Немачки савез који је по свој прилици и сада лорд Розбери у Берлину тражио, не зависи само од инглеског кабинета. Стајно ко му драго на челу спољашње политике Немачке увијек ће морати питати, би ли било пробитачно за интерес Немачке, купити инглеско пријатељство за цијену потпунога отуђења од Русије, која би била у исти час потпуно слободна у својим радњама, чим би Немачка сматрала за нужао, подупирати против нас Инглеску у нези-

ља Лероаје. — Она га подухвати и одиже, на га стаде прједивати у онојено чело и у лице, које бјеше помодрело. — Благословијам те из своје душе, предобри мој сине!...

Самртнику се, да час, живот поврну, па синешом гласом пропанта:

— Мама... кад ме не буде више... ти ћеш поћи сама... сама анај... на очев гроб... и понјехеш му... у моје име... један вијенак... в Богом... ма ти... с Богом!...

— Жена домлаше руке, па у очајану вицну:

— Не, не говори ми с Богом, не, не — не остављај ме, мило моје дијете, ако ме остави это и мене однах ал тобом!...

На клече и одишувиши руке на више, заваши:

— Госноди Боже... Боже њемогући... Евоје правдо и доброту... уселити ме... учини чудо... Зар нијесам доста плакала?... Зар нијесам доста страдала?... Смиљуј ми се, Боже мој... остави ми дијете!...

Авел не могаше већ проговорити, но гледаше матер анђеошким погледом.

У тај мах Берта уђе, носећи мазу стаклену.

Удовица скочи.

— Брзо, дијек... дијек амо!

ним изазовима. У Јевропи има доволно политичких елемената, којима би било врло изло оно ослобођење Русије од Немачке. Пријатељство Њемачко за нас је од велике користи и вриједности у време обичајног, редовног тежија политичких доијаја. Али нико још није дао јакан, како би се пошљедња имало само ограничење наше слободе, које нам је наложило немачко пријатељство у вријеме пошљедњег турског рата и берлинског конгреса. Када би се имао конунити предсјављана инглескијех пророка, знала би Русија тако уредити своје међународне односије, да јој инглеско-немачки савез не би одвећ сметао, да изведе своје политичке планове, који су основани на правници и на добром схватању наших народних интереса и нашега народног достојанства.

Немачка је у тежију ове недеље изгубила двије велике војсковође: једно је принц Фридрих Карло, а друго Мангај-Фел. Први је умро у Калн-Галиске (у Немачкој) од килце, други у Карловим Варајма у Чешкој. Принц Фридрих Карло био је синовац немачког цара, а у војсци немачкој генерал-фелдмаршал. Био је војсковођа првога реда и одликовао се не само на бојном пољу, него и као војнички списатељ. Године 1848 учествовао је под Вранглом као касетан у рату шлезавишном и одликовао се кас владом конавичи официер личног храброшћу у боју код Шлезвигта. Године 1849 борио се у Бадену и ту је на челу хусарског ескадрона два пута тешко рањен био. У данском рату године 1864 он је предводио десно крило пруске војске, и освојио је на јурнији дилетске окопне. Године 1866 одликовао се у рату против Аустрије. У немачко-француском рату од године 1870—71 био је главни заповједник друге немачке војске, те је потукао Французе код Биовила и код Граватоа, па је за тијем околно Мен. Њему се је предао Бајен са 173.000 војника, 6000 официера и савом ратном опремом. Био је престрог сврам војника и официера, за то га није вољела војска, али су га сви поштовали. Родно се 1828.

Мангајфел је такође био један од првијех војвода и одликовао се јак у потпуном рату с Француском. Био је и добар административни чиновник, те је тога ради имао под собом управу над Алзасом и Лоренском.

Француска је изгубила свога великог адмирала, Курбета, „првога морнара Француске“, који је 29. Маја умро на лађи „Бегар“ у Тонкину. Министар поморства Галибер оглаше му је смрт у команди, која је за знак жалости тај дан прекинула сједницу. Истоган таријски вазаша су са цријем ошавром. Курбе је дуго боловао од црне утробине; болест му је та још већма последила под климом на немеским обалама и ето га уморила. Још прије шест мјесеца молио се тога ради да га ватраг луште, али му министар поморских одговори, да има остати на својој лађи, док се уговор не потпише. Уговор је сад потписан, али је и Курбе пошао Богу на вјстину.

Народна скупштина у Бугарској отворена је овом бесједом пријестолом:

„Госноди Посланица! Мило ми је јак, да могу опет поздравити предсјављанке мојега народа, који вас је амо послао, да ми помажете у очувању његовијех интереса, да ми сачините његове жеље, које сам и ја од чести сазнао на путу мојем, гдје сам се увјерио о привржености његовој к мени и мојему пријестолу, што овдје благодарно потврђујем.“

Обје подигаше главу самртника, па му уеуше у уста ошкцу тгла дијека.

Ок се осмјехну, па склони очи.

Оставимо за час ту екромну кућу, гдје се толико суза пролито и гдје ће их се још пролијестити.

Да се повратимо сад на Филактру у Раулу Брисону прозваном Пилмола, које је позиција са осталим похатала у крчми „ка сребреној слабини“, код чике Луија.

Суу ту доповску чету поведоше најприје до најближе полице цостаје.

Отоде, у тавничарским колама проведоше их на поглаварстао.

Оно неколико ријечи што у крчми нарече нандрекни старјешина, објаснише нам рашта би узашен Филактрат.

Тај препредени дупеж, кад не би могао да боље шаћари, задовољно би се и са сентимом краћом, по улицама, ја ли по дућанима.

Происчајо га, дакле, да је покрано неколико сатова некеме савјаји.

По климоме опшеу и неким другим њанцама, полиција посумња одах да ће то бити Канд Лаври, надиком Филактрат. Јандареки старјешина прази наредбу да поведе претражину у кући поменутога, у шарбонерској улици, „код мале клинице.“

Покрадене сатове њаћоне сакрипене

„Госноди Посланица! По што је својом закон с гради њочаснога пута Цариброд Вакраред, влада је моја висторављала, да се тај закон што пријед у живот приведе; она је већ предлаз ту градску јединицу друштву и скловила уговор с њама, који ће се подијелити пама на одобрље. Ја сам увјерен, да ћете ви имати толико патриотизма, да омогућите мојој влади потпуно извршење међународних обавеза.“

За пресједника скупштине изабран је посланик Јерков, од владеине странке. Канд дат опозиције, Суширов, остао је у мањини.

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 8. Јуна.

— Заступник талијанске г. Маћо, који се неколико дана бавио на Цетину, пошао је ованде у понедељанку Дубровник.

— Аустро-угарски заступник г. потпуковник Миланковић пошао је у уторак у Беч.

— Заступник гради, оуномоћени Министар, г. Пеллае, који полазаво коначно с Цетине, имао је данас прије подне опронтнају аудијенсију у Његовога Вишочаства Њазца. Књажев ађутант, г. Блажо Петровић, допратио је г. Пеллае на дворској кочи до св. Двора, гдје му је упућена чета њерјавичка одала проишвајем почасли. По што се г. Пеллае у великом салону опретио од Његовог Вишочаства Бјазца, вратио се натраг у свој стан, неспрешом истим пошастима. Г. Пеллае полази сјутра за Атини. Он оставља овдје дијелу усмену, јер је својим дубавним опхођењем стеола уважење у свијем круговима овлашљаном.

— Лијена времена имамо већ за дуго, али пречећ врија и суша. За то чак је давашила обвлати књига „Јакс обрадова“, јер је добро дошла једној земљи и још жељаним успјехима, који нам се липећно приказују ове године, и ако нас је Мај озадио. Да тобе ова књига још која дан истрајати, био би прави беријат божи.

Црногорско Пошарство.

Св. Никола, 7. Маја. — Ове недеље излаз смо остро загушао, облачно и нишу, па министро пулеват прилично јак и ведро, па широк пролазно јак и маза облачно, па остро лебаћ жесток, облачно и нишу, па лебаћ пољу јак и облачно, у ко ноћи греко, па министро загушао и лајено вријеме. А море немиро.

Улазак и излазак Бојане није био слободан.

Доједрише:

Траб. цри. „Буона Сорте“, топ. 18, кап. Мехмет Весни, из Медје, су 4 момака, прапан.

Траб. цри. „Аврлае“, топ. 20, кап. Мехмет Осман, из Обота, су 5 момака, прапан.

Траб. цри. „Скутарина“, топ. 20, кап. Мустафа Дана, из Обота, су 5 момака, крајат трговане.

Траб. цри. „Аврлае“, топ. 23, кап. Дадат Мехмет, из Обота, су 5 момака, прапан.

Траб. цри. „Аврлае“, топ. 19, кап. Али Осман, из Обота, су 6 момака, крајат жабе.

Шкуча тур. „Глорна ил Часдо“, топ. 55, кап. У. Пелику, из Тријешћа, су 7 момака, крајат трговане.

Траб. цри. „Бахрије“, топ. 32, кап. Мехмет Сулејман, из Обота, су 5 момака, прапан.

у његову сандуку, — дакле сумња се обистини.

Сад је требало само да се допов ухаћи.

Знали су му трагове.

Одиста знали су да ће га моћи уловити у некој крчми у околинџ парискијех окоца, међу спољним булеварима и тврђавама; тајех крчмица бијаше у оно вријеме савесија у ономе крају, бјеше их много више но данас.

А тамаз те вечери бјеше наређено да се претметне крчма чике Луија.

Ми већ знамо што се догодило. Знамо како се Филактрат опирао, и како ће не мождаш пробостити жади старјешину, да не прикочи механичар Рене Мулеу...

Кад допове доведоше у полициско поглаварство, по обичају, претметнуше их.

Уаше допове и друге ствари што нађоше при вља, па све то побљежише у нарочита записани.

Из тога турнише их у песту просторну собу, гдје се изазаше мноштво дуожа, разбојника, скитача и лажљивијех пројакца. Сав тај милет очекиваше „всит“ а пошто их испитају, неког ће пустити а са некијема за врата.

(Наставаће се.)

Траб. прн. „Улузисе“, тон 43, кап. Мустафа Јахоја, из Обота, су 6 момака, крцат лењама.

Траб. прн. „Велоче“, тон 19, кап. Аслам Сали, из Обота, су 4 момака, празан.

Траб. прн. „Зетунисе“, тон 12, кап. Мехмет Тафил, из Медоусе, су 4 момака, крцат соли.

Траб. прн. „Ливена Ружа“, тон 15, кап. Велу Санди, из Обота, су 4 момака, празан.

Траб. прн. „Аврлие“, тон 18, кап. Фаали Мустафа, из Уциња, су 4 момака, празан.

Траб. тур. „Учело ди Марс“, тон 19, кап. Омер Вали, из Медусе, су 5 момака, крцат соли.

Траб. прн. „Дуе Амичи“, тон 24, кап. Фаали Гучи, из Трајешће, су 6 момака, крцат трговине.

Траб. прн. „Бела Мара“, тон 25, кап. Сулемли Закули, из Трајешће, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. прн. „Аврлие“, тон 23, кап. Даут Мехмет, из Сијађе, су 5 момака, крцат лењама.

Одједрише:

Траб. прн. „Буона Сорте“, тон 18, кап. Мехмет Усеин, из Обот, су 4 момака, крцат соли.

Траб. прн. „Аврлие“, тон 20, кап. Мехмет Осман, из Бишен, су 6 момака, крцат коже.

Траб. прн. „Скугарина“, тон 29, кап. Мустафа Дани, из Трајешће, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. прн. „Аврлие“, тон 23, кап. Даут Мехмет, из Сијађе, су 5 момака, празан.

Траб. прн. „Аврлие“, тон 19, кап. Али Осман, из Трајешће, су 5 момака, крцат жабе.

Шкуна тур. „Гларина чи Чело“, тон 55, кап. У. Пелику, из Обот, су 7 момака, крцат трговине.

Траб. прн. „Улузисе“, тон 43, кап. Мустафа Јахоја, из Медоусе, су 6 момака, крцат лењама.

Траб. прн. „Велоче“, тон 19, кап. Аслам Сали, из Медоусе, су 4 момака, празан.

Траб. прн. „Зетунисе“, тон 12, кап. Мехмет Тафил, из Обот, су 4 момака, крцат соли.

Траб. прн. „Ливена Ружа“, тон 15, кап. Велу Санди, из Медоусе, су 4 момака, празан.

Траб. прн. „Аврлие“, тон 18, кап. Фаали Мустафа, из Уциња, су 4 момака, празан.

Траб. тур. „Учело ди Марс“, тон 19, кап. Омер Вали, из Обот, су 5 момака, крцат соли.

Траб. прн. „Дуе Амичи“, тон 24, кап. Фаали Гучи, из Обот, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. прн. „Бела Мара“, тон 25, кап. Сулемли Закули, из Обот, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. прн. „Аврлие“, тон 23, кап. Даут Мехмет, из Обот, су 5 момака, крцат лењама.

Уцињ, 2. Јуна. — Ове недеље имали смо шетрове од I и VI, четврца јакне, умјерене и лагунне, кад кад мало да се ведро, кад кад обавно и мирно море.

Доједрише:

Траб. тур. „Беландана“, тон 14, кап. Мустафа Исмаил, из Манокољи, крцат разне трговине.

Траб. грчка „Карувозо“, тон 32, кап. Катики Андрија, из Драча, празан.

Траб. тур. „Мурадисе“, тон 23, кап. Јакуи Мехмет, из Драча, крцат жита.

Траб. грчки „Калинас“, тон 20, кап. Ђорђио Касими, из Тришћина, крцат разне трговине.

Траб. прн. „Фир Ст. Николс“, тон 40, кап. Омер Шабан, из Обота, крцат кошти.

Брац. прн. „Ристо Стојовић“, тон 3, кап. Али Брахим, из Медоусе, празан.

Брац. прн. „Аврлие“, тон 1, кап. Бећар Сали, из Бара, крцат разне трговине.

Гаета прн. „Вар Назар“, тон 3, кап. Али Деан, из Бојане, крцат петрода.

Барка прн. „Аврлие“, тон 3, кап. Усеин Адем, из Бара, празан.

Брац. прн. „Канарија“, тон 5, кап. Али Мехмед, из Драча, крцат жита.

Брац. прн. „Канарија“, тон 5, кап. Али Мехмед, из Бојане, празан.

Брац. прн. „Ређина“, тон 6, кап. Дул Бужука, из Драча, крцат котрова.

Барка прн. „Бел Фир“, тон 4, кап. Бет Бужука, из Драча, крцат котрова.

Одједрише:

Траб. прн. „Кон Морсисе“, тон 25, кап. Мустафа Асан Бећари, из Драч, празан.

Траб. тур. „Мурадисе“, тон 23, кап. Јакуи Мехмет, из Сиљет, крцат жита.

Траб. прн. „Глорисе“, тон 38, кап. Фаали Мехмед, из Дубровник, крцат дрва.

Траб. грчка „Калинас“, тон 20, кап. Ђорђио Касими, из Валону, празан.

Траб. грчка „Карувозо“, тон 32, кап. Адрија Катики, из Кро, крцат кошти од маслина.

Траб. прн. „Фир Ст. Николс“, тон 40, кап. Омер Шабан, из Обота, крцат кошти.

Брац. прн. „Ристо Стојовић“, тон 3, кап. Али Брахим, из Медоусе, крцат путника.

Барка прн. „Аврлие“, тон 1, кап. Сали Бећар, из Бар, празан.

Барка прн. „Аврлие“, тон 3, кап. Усеин Адем, из Бар, крцат путника.

Брац. прн. „Ристо Стојовић“, тон 3, кап. Али Брахим, из Бојану, крцат путника.

Брац. прн. „Канарија“, тон 5, кап. Али Мехмед, из Бојану, празан.

Бар, 4. Јуна. — Ове недеље имали смо ливена времена тј. по дану шетрови од IV. квадранта, гдједо средишњег а гдједо тихих, мирно море и ведро небо.

Барометар 76.5.

Стање температуре Рим. у 12у 25.29. пр. м. дође из Трајешће и Далмације пароб. ау. уг. „Тритонс“, тон 587, кап. Орландо Анђело, са неколико трговине и путника за ову луку, предузима своју линију до Кроа одакле се јуче врати су 50 и више кола за овије и неколико путника. Јутрос као обично креву у 6 сати за Далмацију и Трајешће.

Јутер дође из Будве траб. прн. „Каролина“, тон 15, кап. Мехмед Али, крцат жита.

Припошано.*)

I.

Поздравим господине уреднице!

Молим да бисте дали мјеста у Вашем „Гласу Црногорца“ овим мојим ријечима.

У последњем броју „Гласа Црногорца“ прочитао сам оне неколико ријечи односећих се мени, да сам ја као агент црногорски, приликом скорашњег избора посланика на царевинско виђење у Бечу, свој глас дао за господина Ланени. Заправо нијесу ме много изненадили оне ријечи. То није само овом једном но и још у неколико прилика, тенденцијозном намјером спремивући мене углећу самном и агенство црногорско. Према неби ни требало да се ја одивам на оне њихове ријечи, пошто им је дозвољено гласати од стране тог славног уредништва односно ове ствари, никак љу да кажем да није истина да сам ја гласао за г. Ланени, јер нијесам имао право на гласовиње, а да сам то право имао, исповједам да оћу и ја свој глас дати њему, не као агент црногорски већ као Петар Рамадановић, пошто су му га дали сви Срби не само из Босне већ и из цијеле Далмације, па као што се нијесам ништа тако се небих ни овога пута одвајао од остале српске браће. Ја се међу тим трјемим, да ме на дотичном мјесту добро познају, па веће повјеровати га окола пута као што нијесу ни других пута злобним потврдама.

Котор, 3. Јунија 1885.

Петар Рамадановић.

II.

Велештаваши господине уреднице!

Најудулији вас молим да бисте у првом броју „Гласа Црногорца“ дали на јавност шлехте:

У последњем 21. броју „Гласа Црногорца“ прочитао сам мало ријечи те се одишав на мота синоца Петра Рамадановића, да је тобож он као агент црногорски агитирао и свој глас дао барону Ланени, приликом скорашњег избора посланика на царевинско виђење. Није ми намјера да га ја оправдавам нити му је то потребно с моје стране, јер га добро познају ље треба, али љу толико казати, да нијесу ни овога пута, као што нијесу ни у многим другим приликама, истину казали они који о ствари достављају, будући да речени мој синовац нити је агитирао, нити свој глас барону Ланени дао, а увијер сам, да је имао право гласовати, обавно и он свој глас дати истоме барону Ланени, као што су му га и сви босански Срби дали. Ко је гођ о ствари достабно, то је учинило са обичном тењ о цијелом намјером, а мождамо се сјетити с чије је стране покренуто. Али није само овај пут по сучто још неколико пута злобим опдаци проз њахов злогласни орган „Н. Л.“ подмечали мене синовацу, да тобож он чини оне те ја чиним, и поимину вагда агенство црногорско држећи да ље тако моћи увејити у њитовим злобним жељама. Далеко нека смо на чисто, јављам да није мој синовац већ сам ја агитирао по својој вољи, а уа то био сам и у дужности као председнице српског одбора који се за ову сврху био саставио, и чието кљесло ја сам имао и стотину својих гласова, као слободни и независан човјек све их оћам дати лебералним кандидату доктору барону Ланени, као што су му их дали и сви српски независници из Далмације и Босне науцад.

* За ствари под овом рубриком не одговара уредништву.

мајући само четворицу петину који су се улагали гласовати ради каквих сопствених сврха. Уа ово још очекујем да и кад бих био ма од кога зависан, олет небих тако лако против своме увијерени свој глас дао ономе којета би ми душмани за кандидата истакнули.

Благодарим Богу да ми је дао толико разума да могу различовати бодег од горега и слагати прилично нечије намјере, и кад би ми дозвољено било да могу јавно казати онако као што мислим, хожда би много боде неке ствари нилас. Но налати се је да ље доћи и тако слободније доба. — Рекох да се мождамо сјетити с чије се стране тенденцијозне потворе истину, али би много поштеније учинили да се вагда несапричају за метерице, већ лека се без страха на јавност покажу, и ја хум одговорити, ако такови буду достојни мога одговора. — Онолико сам нашао за добро казати с моје стране. — Котор, 5. Јунија 1885.

Илија Георгијев Рамадановић.

Телеграми „Гласа Црногорца“.

ПАРИЗ, 2. Јуна. — Агенцији Авасовој јављају из Париза, да је погодба између Русије и Инглеске о граници авгавској закључена, али да још није потписана и да се с потписом усетеже због одсуства Гледетонова.

БЕРЛИН, 2. Јуна. — Принц Фридрих Карло капљом ударен. Знакови покажују, да му је једна страна узета.

БЕРЛИН, 3. Јуна. — Принц Фридрих Карло умр'о.

ЛОНДОН, 3. Јуна. — Званично се јавља, да се је Солзбери примио да састави нови кабинет. Парламент ће се одгодити до петка, када се Солзбери нада да ље моћи саопштити како је саставио нови кабинет.

ПАРИЗ, 3. Јуна. — Адмирал Курбе умр'о.

БЕРЛИН, 5. Јуна. — Губернер Алаас-Дорелеки маршал Мантајсес умр'о у Карловим Варима.

РИМ, 5. Јуна. — Комора усвојила предрачун министарства иностраних дјела само с већином од 4 гласа. Црносе се гласова, да ље због тога кабинет дати оставку.

Књижевни огласи.

Ишао је 21.ви број „ЦРНОГОРКЕ“, у којем се налази оно:

- 1) Читаоцима „Црногорке“. Од Уредништва.
- 2) Чојек. Пјесма Ф. Ј. Ковачевића.
- 3) Ускок Јанке. Приповијетка из црногорског живота. Писан С. М.
- 4) Срџа просјака. Писан Ф. Ј. Ковачевић.
- 5) Сеоба Ивана Црнојевића. из Цетиње. (Мала приповијетка из црногорске историје.) Писан М. Драговић.
- 6) Критика „Летонис Матице Српске“. Од Т.
- 7) Књижевне вијести. Преглед Вијести из стамбјех књижевности. Чатуља.

„Црногорка“, лист за књижевност и науку, излази на Цетињу сваког четвртка на цијелој табаку.

Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину:
На годину 4 фор. — а. вр.
На по године 2 „ — „
На три мјесеца 1 „ — „
За све остале земас:
На годину 15 франка у алату
На по године 8 „ — „
На три мјесеца 4 франка у алату.

Претплата на Црне Горе шаље се управо „Уредништву „Црногорке“ на Цетиње.“

Претплата на Аустро-Угарске Босне и Херцеговине шаље се шаље поштанском упућеницом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплата на Србије неке се шаље књијари Валовића у Београд.

Из свијех тих крајева ко хоће може слати претплату и управо на уредништво „Црногорке“, али вагда само у плаћеном до Цетиња ишему.

Нови претплатници могу још добити

сас бројене „Црногорке“ од почетка нове године.

Цетиње, 8. Јуна 1885.

Уредништво „Црногорке“.

„НЕВЕИ“

ЧИКА ЈОВИЊ ЛИСТ

доноси у својем десетом броју за г. 1885 овај садржај: 1. Виктор Иго, † (са насловном сликом). 2. Јогунца. Приповијетка М.—тин Ј.—х. 3. Четир гроба, (пјесма) од Милана. 4. Психар бесмртности. („Б. Л.“) 5. Ласти и ластићи (пјесма са сликом) Ђ. Ст. 6. Туђе перје, (пјесма са 12 слика). 7. Ново село. Игра, по мађарском, од Ж. С.—х. 8. Дужност није објест, цртаза Орфелинија, (пјесма са сликом) од К. 9. Шала. 10. На врелу, посвећено једном пријатељу, (пјесма) од Светислава. 11. Ситнице из повјеснице. 12. Мач и плуг (Милер), пјесма од Браца Веље. 13. Данштања. 14. Ријешешае данштања. 15. Чика Јовиња пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX, Porcellangasse № 56. — „Невеси“ чика Јовињ лист, излази двапут мјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкима на читаву годину, односно 5 динира или 2 ф. и 50 новч. на пола године.

Штампарија А. Пајчевића у Н. Саду.

Опомена и позив.

Сви компсионари у Црној Гори и на страни, који су на почетку ове године добили календар „Ормач“ на продају, умолавају се овијем, да изволе што пријед рачуне закључити и новац за продате књиге, по одбитку принадајуће им провизије, као и остатак непродатих књига свамо послати.

Цетиње, 1. Јуна 1885.

Управа Штампарије Цетинске Читаонице. (2—3)

ОГЛАСИ.

Од 1. Јуна и од 1. Септембра лант спуштен на 25%.

Б А Њ А

КРАИНСКЕ ТОПЛИЦЕ

у Храитској (има пошта и телеграф).

До ове бане долази се на Беча јужном железницом (преко Пољака и Рогатица) за 12 часова; вода мена, топлина Јака до 30 и 35 степ. Р. лекошта је особито у лозовима, ревији китшања и ветрљакан и педувија те отуд долазе, у цијеласу, испразтајакма, кожним болестима и ранама, у хроничној Брајтовој болести, у аустети, у женским болестима и у д. Вања је отворена од 1. Априла до краја Октобра, и одговара највишим научним лијечења, јер има велике басене, одвојене бање у каменцама, и под извасаи, казларије (гдје се лет набурају), употребљаје се масажа, има аистеку и т. д.; станови, гостионице, триезарије, кафане и биларде, курзалони, музика, садови, библиотеки и т. д. пружају сваки модерни консорат у потпуној мјери. Од 1. Маја иду поштасом; опшнубије одладе до Пеллача и наатраг свака пут око 9¹/₂ сати, на Јутра, кад дође влак за Беча; подкована цијена 3 фор. од себе, и на сваки други влак има пратилке за подва. О бану се може разабрати ишмом у управителу бане и лекара јој санитетског саставника дра. Едгара витеза из Ајтнера. Књијари о бану добајају се у свакој књијари, проспекти код управе.

Краинске Топлице, у Априлу 1885. (3—4)

ЛИЈЕЧЕЊЕ РАДИКАЛНО И БРЗО

свијех БОЛЕСТИ нервозних, ЕНЕРГИЧНИХ И ТАЈНИХ по мојој сопственој методи. Натрада се не трљати напријед него кад волесник одграви.

Др. проф. А. МАЛАСПИНА члан многих учених друштана

106, Faubourg, St. Antoine 106, Paris

„БЕКОВИ СЕ ДАЈУ ПРЕКО ПИСМА.“

(44—52)